

Mi lesz „veled” EVA?

Az egyszerűsített vállalkozói adó 2010.évre tervezett változása és hatásai
(esettanulmány)

Készítette: Sinka Jánosné
közgazdász, adószakértő

© Sinka Jánosné, 2009. www.sinkatax.hu, www.adocommando.hu, www.adokommando.hu

Mivel a weboldalon, a letölthető dokumentumokban található írásokat, táblázatokat ingyenesen bocsátom rendelkezésedre, kérem értesíts, ha más **fizetős** szakmai anyagban, változatlan formában, a forrás megjelölése nélkül találkozol velük

2010. január 1-től 30% lesz az EVA (?)

Szakmai körökben és a médiában felröppent a hír, hogy a kormány terve szerint az EVA mértékét 2010-től 25%-ról 30%-ra emeli.

Az idősebbek talán még emlékeznek Hofi Géza több, mint húszéves, szeniális kabaréjelenetére, melyben az áremelkedéseket azzal magyarázza, hogy a kormány beépített emberei figyelik, és jegyzetelik, miről beszélgetnek a kisemberek, szerintük minek fog az ára emelkedni. Remek ötlet, mondja a kormány, és valóban megemeli a szóban forgó cikkek árát...

Nos, tartok tőle, hogy valahogy így lesz ez az EVA-val is. Ha már rebesgetik...

Amellett, hogy már a korábbi 5 százalékpontos emelés – 20 százalékról 25 százalékra - is alaposan felborzolta az érintett vállalkozások tulajdonosainak kedélyét, kérdés, hogy ez a változás – amennyiben a tervből valóság lesz – hoz-e számottevő hasznot a költségvetésnek, vagy sokkal inkább a feketegazdaságot izmosítja majd.

A vállalkozó persze nem mészlik el a költségvetés helyzetén, sokkal inkább a maga zsebét igyekszik – érthető módon – védeni.

A magyar vállalkozói létben egyébként is van valami „hamleti”, de most valóban itt a kérdés: „EVA vagy nem EVA?”

Ami már biztos: a társasági adó mértéke a jelenlegi 16%-ról 19%-ra nő (a vállalkozói személyi jövedelemadóztatást alkalmazó vállalkozók esetében a vállalkozói SZJA ezzel párhuzamosan szintén 19%-ra módosul a tervek szerint).

Továbbra is érvényben marad az a szabály, hogy a pozitív adóalap 50 millió forintot meg nem haladó összegéig 10% a társasági adó mértéke, ha a törvény kapcsolódó feltételeinek az adott vállalkozás megfelel (például nem vesz igénybe a társasági adókedvezményt), de a fejlesztési tartalékba való helyezés szabályai módosulnak: a kedvezményes adókulcs alkalmazása miatt meg nem fizetett adónak megfelelő összeget kell az eredménytartalékból az adóév utolsó napján át vezetniük, és lekötött tartalékként kell nyilvántartaniuk az érintett adóévet követő négy adóévben.

Tegyük hozzá, hogy jövőre minden valószínűség szerint megszűnik számos olyan társasági adóalapot csökkentő kedvezmény, amelyek jelentős részét eddig a kis- és középvállalkozások is igénybe tudták venni, a szokásos üzletmenetük során is. Jelesül:

- szabályozott piacon kötött ügylet nyeresége alapján történő adóalap-csökkentés,
- üvegházhatású gázok kibocsátási egységének elidegenítésekor elért nyereség alapján történő adóalap-csökkentés,
- szabadalom, mintaoltalom költsége alapján érvényesíthető kedvezmény,
- kis- és középvállalkozásokba történő befektetésen realizált árfolyamnyereség levonhatósága,
- *iskolai rendszerű szakképzéshez kapcsolódó gyakorlati képzést ösztönző kedvezmény,*

© Sinka Jánosné, 2009. www.sinkatax.hu, www.adocommando.hu, www.adokommando.hu

Mivel a weboldalon, a letölthető dokumentumokban található írásokat, táblázatokat ingyenesen bocsátom rendelkezésedre, kérem értesíts, ha más **fizetős** szakmai anyagban, változatlan formában, a forrás megjelölése nélkül találkozol velük

- *munkanélküli foglalkoztatása alapján érvényesíthető kedvezmény,*
- *legalább 50 százalékban megváltozott munkaképességű munkavállaló foglalkoztatása alapján érvényesíthető kedvezmény,*
- *képzőművészeti alkotás beszerzéséhez kapcsolódó kedvezmény,*
- *helyi iparűzési adó csökkentésként történő érvényesítése,*
- *mikro-vállalkozások létszámnövelési kedvezménye,*
- *adomány miatti kedvezmény.*

Bővül az adóalapot növelő tételek köre is – például - a társasági adóalany kifizetők által nyújtott reprezentáció, üzleti ajándék a társasági adóalapot növelő tétellé válik (ezzel párhuzamosan megszűnik az SZJA-kötelezettség e tekintetben).

Megszűnik 2010-től az egyéni – és társas vállalkozások 4%-os különadója.

Ennek fényében még inkább érdemes közelről megvizsgálnunk a kérdést, „evásnak lenni vagy nem lenni”...

Az általános forgalmi adó (Áfa) 2009. július 01-től 20 százalékról 25 százalékra emelkedik. Ez nem az egyetlen adómérték: az alapvető élelmiszerekre kedvezményes, 18 százalékos kulcs lesz érvényes augusztus 01-től, továbbá szűk körben megmarad az 5 százalékos kulcs is. Mivel azonban a 25 százalékos kulcs lesz a jellemző, ennek figyelembevételével számolunk majd az esettanulmányban. Az egyszerűség kedvéért a 2009. évi bevételre és kiadásokra az év egészében 25%-os Áfa-kulcsot alkalmazunk, tekintve, hogy éppen annak eldöntése a célunk, hogy a 2009. évi adatok tükrében mely adózási módot érdemes választanunk jövőre.

Az alábbiakban egy Bt adatait elemezve próbálunk dűlőre jutni a kérdésben, és támpontot adni az ügyben érintett vállalkozásoknak. Az esettanulmány számításai segítséget nyújthatnak a vállalkozói személyi jövedelemadó hatálya alá tartozó, illetve ennek hatálya alá visszalépni szándékozó evás egyéni vállalkozóknak is, mivel esetükben az adóztatás struktúrája és az elvonások százalékos mértéke egyező.

Emlékeztetőül: az EVA „kiváltja” a társasági adót, az Áfát, illetve egyéni vállalkozók esetében a vállalkozói személyi jövedelemadót, a vállalkozói osztalékalap utáni személyi jövedelemadót, illetve az átalányadót.

EVA vagy Tao.? Esettanulmány

Az Ügyeske Bt 2009. évi gazdasági adataiból az alábbiakat ismerjük:

- éves bruttó árbevétel 19,2 M Ft,
- realizált, az adóalapot csökkentő költségei az árbevétel
 - a) 10%-a,
 - b) 20%-a,
 - c) 40%-a,
 - d) 60%-a

- a költségeinek 50%-a tartalmaz levonható Áfát,
- a Bt kettős könyvvitelt vezet,
- az eredménytartalék 2009. január 1-i egyenlege 650.000,-Ft, mely már évás időszakból származik, lekötött tartalék, értékelési tartalék nincsen.
- jegyzett tőke 3.000.000,-Ft, a saját tőke 2009. január 1-én 3.650.000,-Ft,
- a Bt-nek két tulajdonosa van (tulajdoni arányuk 50%-50%), biztosítással járó jogviszonyaikban összesen, fejenként 85.800,-Ft egészségbiztosítási járulékot a foglalkoztató megfizetett, így a 14%-os eho maximuma $(450.000 - 85.800 =)$ 364.200,-Ft
- a 2009-ban keletkezett adózott eredmény egészét kiveszlik osztalékként, melyet 25%-os mértékű SZJA terhel, továbbá az eho 14%.

Előjáróban néhány fontos számviteli és adózási tudnivaló az e területen laikus ügyvezetők, cégtulajdonosok számára (azért, hogy ne csak a könyvelőjük értse a számításokat).

Az osztalékként kifizethető összegre a számviteli törvény korlátot szab (egyéni vállalkozók nem tartoznak e törvény hatálya alá, számukra az SZJA-tv. az irányadó, mely ilyesfajta korlátozást nem fogalmaz meg). A tárgyévi adózott eredmény (illetve a szabad eredménytartalékkal kiegészített tárgyévi adózott eredmény) akkor, és csak addig a mértékig fizethető ki osztalékként, ha a lekötött tartalékkal és az értékesítési tartalékkal csökkentett saját tőke összege az osztalék kifizetése után sem csökken a jegyzett tőke összege alá (Szt. 39.§.(3) bek.)

Az Ügyeske Bt-nek jelen esetben 3.000.000,-Ft a jegyzett tőkéje, saját tőkéje 3.650.000,-Ft. Értékelési tartalékként, lekötött tartalékként nyilvántartott összeg könyveiben nem szerepel. Ha a 2009. évi adózott eredményét teljes egészében kifizeti osztalékként, saját tőkéje akkor sem csökken a jegyzett tőke összege alá. 2009. évi mérleg szerinti eredménye (adózott eredmény csökkentve az osztalékkal) jelen esetben nulla lesz – ezt, illetve ennek egy részét vezetné át eredménytartalékba - mely része a saját tőkének – ha nem fizetne osztalékot, illetve az adózott eredmény egy részét a tulajdonosok visszaforgatnák a vállalkozásba és nem az egészet vennék fel osztalék címén. Így saját tőkéje marad 3.650.000,-Ft az osztalék kifizetése után, és ez meghaladja a jegyzett tőke (3.000.000,-Ft) összegét.

Az osztalékot terhelő SZJA 25%-os mértékű. (Az a korábbi előírás, mely szerint a társaság tulajdonosai vagyoni betétjük arányában megállapított osztalékuk 30%-ának megfelelő összegre fizetnek 25% adót, az e feletti részre pedig 35%-ot, 2009-től megszűnt.) . Az osztalékot az SZJA-tv. a külön adózó jövedelmek körében vonja adózás alá, így azokat a munkabérrel, a személyes közreműködésért kifizetett tagi jövedelemmel nem kell összevonni. Az osztalék egésze jövedelem, költségeket, költségátalányt levonni belőle nem lehet (SZJA-tv. 66.§.).

© Sinka Jánosné, 2009. www.sinkatax.hu, www.adocommando.hu, www.adokommando.hu

Mivel a weboldalon, a letölthető dokumentumokban található írásokat, táblázatokat ingyenesen bocsátom rendelkezésedre, kérem értesíts, ha más **fizetős** szakmai anyagban, változatlan formában, a forrás megjelölése nélkül találkozol velük

Az osztalék után TB-járulékot sem kell fizetni, így e jövedelem nem képezi az egészségbiztosítási ellátások (táppénz, gyed) alapját sem.

Ellenben *14%-os mértékű egészségügyi hozzájárulás* terheli az osztalék adóalapot képező összegét (azaz nem vonható le az adóteher a járulék alapjából). Ennek a járuléknak van éves maximuma, ez (2009-ben) 450 ezer Ft. E felett akkor sem kell 14%-os egészségügyi hozzájárulást fizetni, ha egyébként az osztalék 14%-a több, mint 450 ezer Ft. Továbbá a 450 ezer forintos keretbe beleszámít a munkáltató, kifizető által megfizetett 5%-os mértékű egészségbiztosítási járulék, az egészségügyi szolgáltatási járulék (2009-ben havi 4.500,-Ft, az „eltartottak” fizetési kötelezettsége), valamint az egyszerűsített közteher-viselési hozzájárulásban egészségbiztosítási járulékként megfizetett rész. A kapcsolódó szabályokat az 1998/LXVI. tv. 3.§.(3) bekezdése részletezi.

Esettanulmányunkban a tulajdonosok után a foglalkoztató (ez nem feltétlenül az Ügyeske Bt) már a minimum járulékalap (2009-ben 143 ezer Ft/ hó/fő) után 85.800,-Ft / fő egészségbiztosítási járulékot megfizetett. Így az osztalékot esetükben csak a 450.000,-Ft és a 85.800,-Ft közötti különbség erejéig kell (fejenként) megfizetniük, függetlenül attól, hogy a reájuk eső osztalék 14%-a ettől lényegesen magasabb összeg. A járulékot – az adóhoz hasonlóan- az osztalékból vonják le, az a magánszemélyt terheli és nem az osztalékot kifizető társaságot

A) eset

adatok ezer forintban

<i>Megnevezés</i>	<i>EVA</i>	<i>Tao</i>
Bruttó árbevétel	19.200	19.200
Fizetendő Áfa	-	3.840
Fizetendő EVA (30%)	5.760	-
Vállalkozás érdekében felmerült költségek	1.920	1.728
Levonható Áfa	-	192
Áfa-fizetési kötelezettség	-	3.648
Tao (19%)	-	2.590
Kivett osztalék, adózás előtt	11.520	11.042
Osztalékadó (25%)	-	2.760
14% eho	-	728
Összes kötelezettség	5.760	9.726
Összes kötelezettség és nettó osztalék aránya	0,5	1,28

© Sinka Jánosné, 2009. www.sinkatax.hu, www.adocommando.hu, www.adokommando.hu

Mivel a weboldalon, a letölthető dokumentumokban található írásokat, táblázatokat ingyenesen bocsátom rendelkezésedre, kérem értesíts, ha más **fizetős** szakmai anyagban, változatlan formában, a forrás megjelölése nélkül találkozol velük

B) eset

adatok ezer forintban

<i>Megnevezés</i>	<i>EVA</i>	<i>Tao</i>
Bruttó árbevétel	19.200	19.200
Fizetendő Áfa	-	3.840
Fizetendő EVA (30%)	5.760	-
Vállalkozás érdekében felmerült költségek	3.840	3.456
Levonható Áfa	-	384
Áfa-fizetési kötelezettség	-	3.456
Tao (19%)	-	2.262
Kivett osztalék, adózás előtt	9.600	9.642
Osztalékadó (25%)	-	2.411
14% eho	-	728
Összes kötelezettség	5.760	8.857
Összes kötelezettség és nettó osztalék aránya	0,60	1,36

C) eset

adatok ezer forintban

<i>Megnevezés</i>	<i>EVA</i>	<i>Tao</i>
Bruttó árbevétel	19.200	19.200
Fizetendő Áfa	-	3.840
Fizetendő EVA (30%)	5.760	-
Vállalkozás érdekében felmerült költségek	7.680	6.912
Levonható Áfa	-	768
Áfa-fizetési kötelezettség	-	3.072
Tao (19%)	-	1.605
Kivett osztalék, adózás előtt	5.760	6.843.
Osztalékadó (25%)	-	1.711
14% eho	-	728
Összes kötelezettség	5.760	7.369
Összes kötelezettség és nettó osztalék aránya	1,0	1,67

© Sinka Jánosné, 2009. www.sinkatax.hu, www.adocommando.hu, www.adokommando.hu

Mivel a weboldalon, a letölthető dokumentumokban található írásokat, táblázatokat ingyenesen bocsátom rendelkezésedre, kérem értesíts, ha más **fizetős** szakmai anyagban, változatlan formában, a forrás megjelölése nélkül találkozol velük

D) eset

adatok ezer forintban

<i>Megnevezés</i>	<i>EVA</i>	<i>Tao</i>
Bruttó árbevétel	19.200	19.200
Fizetendő Áfa	-	3.840
Fizetendő EVA (30%)	5.760	-
Vállalkozás érdekében felmerült költségek	11.520	10.368
Levonható Áfa	-	1.152
Áfa-fizetési kötelezettség	-	2.688
Tao (19%)	-	948
Kivett osztalék, adózás előtt	1.920	4.044
Osztalékadó (25%)	-	1.011
14% eho	-	566
Összes kötelezettség	5.760	5.213
Összes kötelezettség és nettó osztalék aránya	3,0	2,11

Összegzés

Amint a számítások is tanúsítják, a társaságnak 20 millió forinthez közeli árbevétel esetében akkor érdemes a társasági adó hatálya alatt maradnia, illetve visszalépnie ezen adó hatálya alá, ha az adóalappal szemben érvényesíthető költségei legalább az árbevétele 50%-60%-át eléri. Ezt el nem érő költségszint esetében az EVA akkor is kifizetődőbb, ha a jelenlegi 25%-os mértékéhez képest 5 százalékpontos emelés történik.

Az idén július 1-jétől bevezetett Áfa-emelés 10%-kal többet hagy meg az evás vállalkozásoknak.. Ugyanis az Áfával (25%) megnövelt bevételből jelenleg 25% EVA-t fizetve az Áfa nélkül számított (nettó) bevétel egésze marad náluk, az, hogy ebből mennyi marad a zsebükben, az a költségeiktől is függ.) Az idén a 25%-os mértékű EVA és a 20%-os mértékű Áfa mellett 90% maradt a cégnél az Áfával növelt bevételből. Ha 2010-től az EVA 30% lesz, és az Áfa marad 25%, akkor az EVA hatálya alá tartozó vállalkozásoknál a bevétel 87,5%-a marad. Ennek ellenére a vállalkozás adott költségszintjén – ahogy azt megvizsgáltuk az előzőekben – még ennek tudatában is jó döntés az EVA választása.

© Sinka Jánosné, 2009. www.sinkatax.hu, www.adocommando.hu, www.adokommando.hu

Mivel a weboldalon, a letölthető dokumentumokban található írásokat, táblázatokat ingyenesen bocsátom rendelkezésedre, kérem értesíts, ha más **fizetős** szakmai anyagban, változatlan formában, a forrás megjelölése nélkül találkozol velük

Azok a vállalkozások, amelyeknek árbevétele nem haladja meg a 4 – 5 millió forintot, továbbá legalább egy alkalmazottjuk, tagjuk van, aki után a minimum járulékalap után megfizetik a járulékokat, a társasági adózással járnak jobban, hiszen már a munkabérrel, tagi jövedelemmel és az ezt terhelő, költségként elszámolható közterhekkkel - a munkáltatói közterhek 5%-pontos csökkentése, és a tételes egészségügyi hozzájárulás 2010-től tervezett megszüntetése esetében is eléri az 50%-os költségszintet, melynél a társasági adózás a „kifizetődőbb”. E feletti, de 20 millió Ft alatti éves árbevétel esetében a költségszinten túl azok összetétele (levonható áfát tartalmaz-e vagy sem) is befolyásolja a kötelezettségek alakulását. A társasági adót, illetve az EVÁ-t nem érinti, de az érintett magánszemélyek zsebében igen. A tagi jövedelemként felvett – és így az összevont adóalap részeként adózó- összeg nagysága: ez a társaságnak elszámolható költség, viszont annak, aki kapja, adóalap. A magánszemélyek esetében még a különadó-fizetési kötelezettség is felmerülhet: az összevont adóalapba tartozó jövedelmek esetében a nyugdíj-járulékfizetés felső határát (2009-ben 7.446.000,-Ft, 2008/CII.tv.) meghaladó rész után (2006/LIX. tv.)

Ha a társaság 10%-os mértékű társasági adót fizet, akkor is a fenti költség szerkezet esetében éri meg az EVA hatálya alá bejelentkeznie. Természetesen a két társasági adókulcs közti különbség megjelenik az össze kötelezettség mértékében is (az összes teher és a nettó osztalék arányában, esetek sorrendjében az eltérés 0,24; 0,26; 0,35; 0,31), de a választást a két adónem közt nem befolyásolja érdemben.

Fenti példák segítségével, vállalkozása konkrét számadatainak ismeretében ki-ki elvégezheti a döntéshez szükséges számításokat. Annak érdekében, hogy egy-egy az átlagostól eltérő, kirívóan jelentős vagy éppenséggel szerény éves tárgyévi (bázis) árbevétel hatását ellensúlyozzuk, célszerű a számításokat nem csak az idei év tényadataira alapozni, hanem több év (például a tárgyév és a megelőző három-négy év) adatainak átlagolt adataival is elvégezni.